

*Resolusjon vedtatt på Negotias landsmøte 19. og 20 november 2021:*

## **Sikre arbeidstakerne kontroll over egne data og medbestemmelse over kunstig intelligens på jobb**

Nye digitale teknologier, med kunstig intelligens som kan ta beslutninger, blir i stadig større grad introdusert på arbeidsplasser. Negotia stiller seg positiv til at kunstig intelligens kan gi nye arbeidsplasser og økt verdiskaping. Samtidig er slike systemer ofte utviklet utenfor Norge, med andre standarder for arbeidstakerrettigheter enn norske virksomheter må forholde seg til.

Kunstig intelligens har mange bruksområder og fordeler i næringslivet. Ny teknologi kan gi både økt verdiskaping og nye arbeidsplasser. Samtidig vil slike systemer kunne påvirke organiseringen av arbeidsprosessene og muligheten til å overvåke og evaluere medarbeidere, og dermed også arbeidshverdagen til ansatte. Kunstig intelligens benyttes i dag blant annet i rekrutteringsprosesser, i beslutninger om forfremmelse eller oppsigelse av arbeidsforhold, i fordeling av arbeidsoppgaver eller overvåkning og evaluering av ansatte. Hvis slike systemer innføres uten grundige prosesser på arbeidsplassen risikerer man uforutsette og uønskede konsekvenser.

Det er arbeidstakerne som risikerer størst negative konsekvenser ved innføringen av slike systemer, det bør derfor ikke innføres kunstig intelligens-systemer uten grundig vurdering og involvering av ansatte. Negotia mener at det må sikres reelt partssamarbeid ved implementering av ny teknologi i arbeidet. Arbeidstakernes rettigheter, personvern, innsikt i og eierskap til egen data må sikres ved bruk av kunstig intelligens.

EU har nylig lansert et system for å regulere kunstig intelligens. Negotia mener at EU-kommisjonens foreslåtte regelverk er et viktig steg i riktig retning for å kontrollere et område som hittil stort sett bare har vært begrenset av teknologiske muligheter. Som fagforening er vi likevel bekymret for at forslaget ikke gir arbeidstakerne tilstrekkelig beskyttelse mot negative konsekvenser ved bruk av kunstig intelligens på jobb. Den foreslåtte reguleringen tar heller ikke i tilstrekkelig grad for seg de tillitsvalgtes rolle i å sikre at arbeidstakernes rettigheter ivaretas ved innføring av kunstig intelligens på jobb.

Gjennom den lokale dialogen mellom tillitsvalgte og ledelsen kan man finne løsninger som sikrer innovasjon og konkurransedyktighet, og samtidig ivaretar de ansatte. For å sikre medbestemmelse fra de ansatte mener Negotia at partene i arbeidslivet bør få en tydelig definert rolle når bruk av kunstig intelligens på arbeidsplassen skal reguleres i Norge. Det må sikres transparente prosesser og interne styringsstrukturer som ivaretar tillitsvalgtes rett til medbestemmelse også på dette området. Negotia mener:

- Regjeringen må stille krav til at virksomhetene innfører gode styringssystemer for medbestemmelse ved innføring og bruk av kunstig intelligens på arbeidsplassen. Her kan gjerne norske myndigheter gå lenger enn det regelverket som EU har trukket opp.

- Regjeringen må sikre at arbeidstakere får ta del i utviklingen, forvaltningen og reguleringen av ny teknologi som kan påvirke deres rettigheter og arbeidshverdag.
- Det må sikres at virksomhetene gir ansatte innsyn i data om dem selv, at de ansatte får innsyn i data som generes på grunnlag av egne data, og at tillitsvalgte og fagforeningene har en aktiv rolle i utvikling av styringssystemer på arbeidsplassene.